

Betreft: Beleidskader regio Midden-Holland nieuwe wet inburgering 2022

Datum: 23-03-2021

1. Algemeen

Het beleidskader begint met de samenvatting van de nieuwe wet inburgering die volgens plan op 1 januari 2022 in werking treedt. Vervolgens worden taken van de gemeente in het nieuwe stelsel gespecificeerd. In het onderdeel Beleidsuitgangspunten en randvoorwaarden komen achtereenvolgens aan de orde wat de regiogemeenten nastreven, hoe de regiogemeenten dit willen bereiken, met wie de regiogemeenten dit willen bereiken en tenslotte de randvoorwaarden. Dit vormt een duidelijk en leesbaar verhaal. Wat ontbreekt is het waarom. Dit zou het vertrekpunt moeten zijn van het wat en het hoe. Het waarom van de inburgering en het belang ervan voor de samenleving komt niet expliciet aan de orde. Dit terwijl er wel een groot beroep wordt gedaan op de samenleving en met name de burgersamenleving en de markt om samen met de gemeente de inburgering tot een succes te maken.

2. Inleiding

Het beleidskader is het beleidskader dat de regiogemeenten zijn overeengekomen en daarmee een verhaal dat een bepaald niveau van abstractie in zich heeft.

In het beleidskader staan een aantal begrippen die centraal staan in de uitvoering en het vaststellen van het resultaat van de inburgering. Het gaat om de begrippen meedoen in de samenleving, leefgebieden, zelfredzaamheid en verantwoordelijkheid.

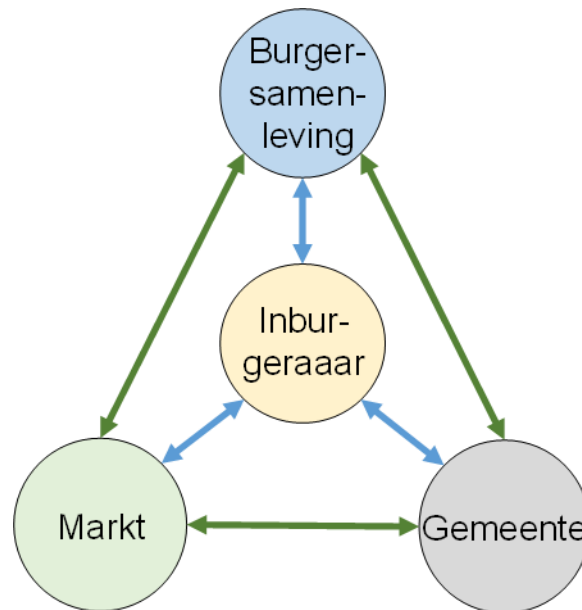
Het advies is om duidelijk te maken welke verdere uitwerking het College van Waddinxveen geeft aan het beleidskader in het algemeen en in het bijzonder aan de begrippen die centraal staan in het proces van inburgering. Dit kan in de vorm van een implementatieplan voor de invoering van de inburgeringswet in Waddinxveen. Dit plan moet ook duidelijk maken hoe de samenwerking eruitziet tussen de gemeente enerzijds en de inwoners en organisaties die bijdragen aan de inburgering anderzijds. In het volgende hoofdstuk komen de onderwerpen aan bod die in aanmerking komen om nader uitgewerkt te worden in het implementatieplan.

Tenslotte wordt stil gestaan bij de onderwerpen inkoop en risico waarvan de nadere uitwerking op regionaal niveau ligt.

3. De nadere uitwerking van het beleidskader

3.1 Meedoen in de samenleving

In het beleidskader wordt gesteld dat de inburgeraar zo snel mogelijk moet meedoen in de samenleving. In het beleidskader wordt dit nader geduid met de begrippen zoals het hebben van betaald werk, het leren van de taal, het spreken van de taal met collega's, opbouwen van een sociaal netwerk, het leren kennen van het dorp of stad en het doen van vrijwilligerswerk. Samengevat komt dit erop neer dat de inburgeraar onderdeel is van de Waddinxveense samenleving. Dit kan worden beschouwd als de visie die aan de basis van de inburgering ligt. Een veel gebruikte verbeelding van de samenleving wordt weergegeven in de onderstaande figuur.

In het beleidskader wordt nadrukkelijk aandacht besteed aan de taken van de gemeente die voortvloeien uit de verplichtingen die de inburgeringswet oplegt aan de gemeente. Weinig aandacht wordt besteed aan de rol en met name de mogelijkheden die de burgersamenleving en de markt bieden waar het gaat om de inburgering. De kans om burgersamenleving en markt expliciet deelgenoot te maken van de inburgering wordt niet gegrepen. Met betrekking tot de burgersamenleving wordt volstaan met het noemen van Vluchtelingenwerk en het informeel sociaal netwerk. Voor Waddinxveen kunnen hieraan worden toegevoegd om te beginnen de inwoners en daarnaast organisaties als Job Hulp Maatje, de Stichting met elkaar Waddinxveen, de Wijkplatforms, Stichting Vrijwilligerswerk Waddinxveen, organisaties binnen de geloofsgemeenschappen en de variëteit aan verenigingen. Waar het betreft de markt is uiteraard het Ondernemers Platform Waddinxveen en de commissies van groot belang en daarnaast de organisaties die deskundig zijn in het begeleiden naar betaald werk.

Onder het kopje Met wie willen wij dat bereiken wordt gesteld: Deze ambitie is alleen te realiseren samen met de nieuwkomers zelf, de inwoners, bedrijven, maatschappelijke organisaties en vrijwilligers.

Advies 1a: *Maak expliciet wat er van de samenleving waar het betreft de burgersamenleving en de markt wordt verwacht.*

Meedoen in de samenleving lukt alleen als de samenleving daarin een actieve rol heeft en medeverantwoordelijk is voor de inburgering.

Advies 1b: *Maak hiervoor duidelijk wat er van de burgersamenleving en de markt wordt verwacht en van welke verbanden en organisaties deze bijdrage wordt verwacht.*

Advies 1c: *Maak duidelijk dat voor het leveren van een bijdrage aan de inburgering door de Waddinxveense samenleving financiële middelen beschikbaar zijn.*

3.2 De leefgebieden

Op een aantal punten wordt gesproken over de leefgebieden. Er wordt niet benoemd om welke leefgebieden dit gaat. Er zijn een aantal indeling van leefgebieden voor de handen. Grofweg zijn er twee indelingen van leefgebieden namelijk de Zelf Redzaamheid Matrix (ZRM) en de Positieve gezondheid. De ZRM is bedoeld om de mate van zelfredzaamheid vast te stellen bij het beoordelen van de noodzakelijke maatwerkvoorziening in het kader van de WMO. De positieve gezondheid maakt het mogelijk om voor de onderkende leefgebieden de situatie in kaart te brengen en daarmee de mate van welbevinden van personen of delen van de burgersamenleving.

De doelstelling van de ZRM en de Positieve gezondheid verschillen en daarmee ook de aspecten die in beschouwing worden genomen. Bij de inburgering gaat het uiteindelijk om het meedoen in de samenleving en het welzijn en welbevinden van de inburgeraar.

Advies 2a: *Met het meedoen in de samenleving en het welzijn en welbevinden van de inburgeraar als vertrekpunt ligt het voor de hand om te kiezen voor de leefgebieden van de positieve gezondheid gezien de benadering die aan de basis ligt van het model.*

Advies 2b: *Maak de keuze duidelijk in het implementatieplan.*

3.3 De zelfredzaamheid

Het begrip zelfredzaam is er een die te pas en te onpas wordt gebruikt zonder dat duidelijk is wat dit is en dus aan welke voorwaarden voldaan moet worden om een persoon zelfredzaam te noemen. In het “Beleidskader sociaal domein” wordt expliciet aandacht besteed aan dit onderwerp onder de titel verdiepende inzichten.

Deze inzichten waarnaar verwezen wordt, zijn uitgewerkt in de volgende documenten:

- Weten is nog geen doen: een realistisch perspectief op redzaamheid. Publicatie van de WRR uit 2017.
- Rekenkamer Amersfoort. (2018) Rekenkameronderzoek: Eigen kracht in het Amersfoortse Sociaal Domein: een conceptuele verkenning.

Duidelijk komt naar voren dat zelfredzaamheid geen vanzelfsprekendheid is en zeker niet voor de inburgeraar die terecht komt in een voor de inburgeraar totaal vreemde samenleving.

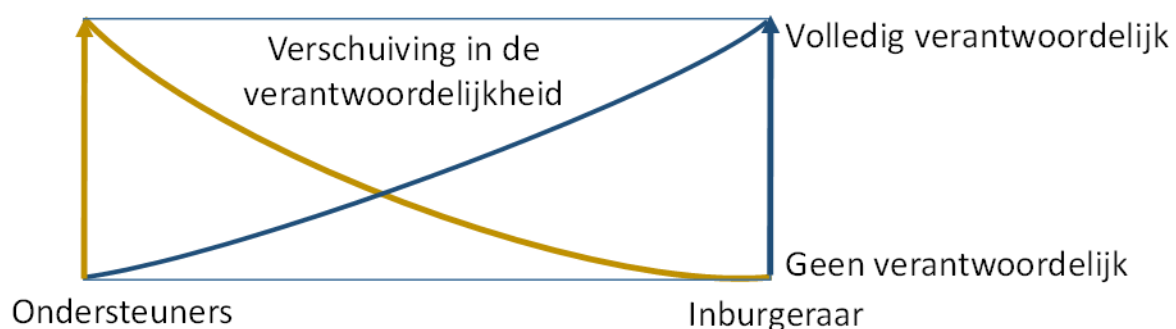
Advies 3a: *Verbind zelfredzaamheid met de leefgebieden en maak duidelijk dat zelfredzaamheid alles te maken heeft met positieve score op elk van de leefgebieden zoals die worden onderkend in het model van de positieve gezondheid.*

Advies 3b: *Maak in het implementatieplan duidelijk op basis waarvan een persoon zelfredzaam wordt genoemd.*

3.4 Inburgeraar verantwoordelijk

In het beleidskader wordt gesteld dat de inburgeraar ondersteuning krijgt maar dat de inburgeraar te allen tijde zelf verantwoordelijk blijft voor zijn of haar inburgeringsproces en het vormen van de eigen toekomst. Twee begrippen die niet nader worden ingevuld zijn zelf verantwoordelijk en ondersteuning. Hierbij doen zich de volgende vragen voor:

- Is de inburgeraar vanaf het eerste begin volledig zelf verantwoordelijk voor het vormen van de eigen toekomst of is gedachte dat parallel met het steeds beter begrijpen van de samenleving ook sprake is van een toenemende verantwoordelijkheid en afnemende verantwoordelijkheid van de degenen die de ondersteuning verzorgen?
- Op welke wijze wordt de ondersteuning afgestemd op de verantwoordelijkheid van de inburgeraar voor het inburgeringsproces en welke personen en organisaties zijn verantwoordelijk voor het leveren van de ondersteuning?

Advies 4a: Concretiseer wat de verantwoordelijkheid van de inburgeraar inhoudt in de loop van het inburgeringstraject die begrepen kan worden door de inburgeraar en waarop de inburgeraar vervolgens aanspreekbaar op is.

Advies 4b: Concretiseer wat de verantwoordelijkheid van de ondersteuning inhoudt gericht op de eigen verantwoordelijkheid van de inburgeraar en dat daarmee duidelijk is welke ondersteuning de inburgeraar kan verwachten.

3.5 Begeleiden naar werk

In het beleidskader wordt expliciet Promen/Ferm werk genoemd als begeleidende organisatie naar werk. Zoals naar voren gebracht bij het onderwerp meedoen in de samenleving is het expliciet betrekken van de werkgevers bij de inburgering en in het kader daarvan het begeleiden naar werk via onder andere het OPW cruciaal.

Advies 5a: Maak het komen tot afspraken met het OPW en individuele werkgevers in Waddinxveen over het begeleiden naar werk onderdeel van de implementatie van de inburgeringswet in Waddinxveen.

Advies 5b: Besteedt een deel van de beschikbare middelen om dit te faciliteren.

3.6 Taken van de gemeente

Bij het onderdeel Opdracht: gemeentelijke regierol bij de inburgering worden de taken gespecificeerd van de gemeente. Dit onderdeel is een korte vertaling van de opdracht aan de gemeente en de beschrijving van de beleidsuitgangspunten en de randvoorwaarden. Voor de inburgeraar en in niet mindere mate voor de inwoners en zeker de organisaties die een rol spelen in het inburgeringsproces is uitgebreidere specificatie van de taken van groot belang.

Advies 6a: *Breidt de opsomming van de taken op onderdelen wat verder uit om degenen die te maken hebben met de inburgering een overzicht te geven van de taken van de gemeente.*

Dit betreft de taken die achtereenvolgens aan de orde zijn en gedurende het proces van inburgering. Hierbij gaat het om onder andere de volgende:

Advies 6b: *Benoemen van de begeleider die ervoor zorgt dat de inburgeraar en het eventuele gezin op de geschikte leerroute komt zowel wat betreft de taal als de maatschappelijke ontwikkeling.*

Advies 6c: *De acties die tijdig moeten starten om te zorgen voor onder andere de huisvesting, aanmelden bij een school en aanmelden bij de huisarts.*

Advies 6d: *Dat een onderdeel van het opstellen van het persoonlijk plan inburgering en participatie het bepalen is welke personen en organisatie betrokken zijn en wat hun rol is.*

Advies 6e: *Neem op dat de begeleider maakt deel van dit team en zorgt voor het (gezamenlijk) overleg met alle betrokkenen.*

Advies 6f: *Dat de begeleider zorgt voor het tijdplan en de voortgang in de uitvoering van het persoonlijk plan inburgering en participatie als vervolg op het opstellen van het plan.*

Advies 6g: *Dat de begeleider de uitvoering van het periodiek met betrokkenen evalueert en als het nodig is bijstelt.*

Advies 6h: *Bij de brede intake vermelden dat het een persoonlijk plan is en dus gaat om maatwerk. Neem tevens op wat de verantwoordelijkheden van de inburgeraar zijn.*

4. Inkoop van inburgeringstrajecten

Een van de nieuwe taken van de gemeente is inkopen van inburgeringstrajecten. Het verleden heeft geleerd dat er bij het inkopen niet de prioriteiten zijn gesteld die tot een succesvolle inburgering hebben beleid. In het beleidskader komt niet aan de orde welke criteria worden gesteld en de weging die aan de diverse criteria wordt gesteld bijvoorbeeld bij de uiteindelijke keuze, bijvoorbeeld tussen prijs en kwaliteit.

Advies 7: *Maak duidelijk welke criteria in de aanbesteding een rol spelen en welke weging aan deze criteria wordt toegekend bij de uiteindelijke gunning. Goedkoop kan duurkoop zijn omdat dit mede een van de oorzaken kan zijn voor een vertraging in de financiële onafhankelijkheid.*

5. Risico's

In het Collegevoorstel Beleidskader Inburgering wordt aandacht besteed aan de risico's. In het beleidskader zelf komen deze niet aan de orde ook niet in het onderdeel Beleidsuitgangspunten en randvoorwaarden. Hier worden wel een tweetal randvoorwaarden genoemd. Het collegevoorstel lijkt ervan uit te gaan dat de financiële risico's worden beheerst met monitoring van de kosten door de VNG. Welke maatregelen aan de orde zijn bij de resultaten van de monitoring blijven buiten beschouwing. Om de inburgering tot een succes te maken, moet er het nodige gebeuren met de betrokken stakeholders. Belangrijke randvoorwaarde is dat de partijen die samen de samenleving vormen, zich inzetten om de inburgering tot een succes te maken en dat deze inzet niet te lijden heeft van wisselende financiële mogelijkheden. De decentralisatie van het sociaal domein vormen daarbij een leerschool en de discussies in het traject om de opdracht voor de inburgering te leggen bij de gemeenten.

Advies 8a: *Maak duidelijk welke afspraken er zijn tussen de centrale en lokale overheid met betrekking tot de financiën. Dit naast de afspraken over de lijn die wordt gevolgd bij veranderingen die financiële gevolgen(kunnen) hebben.*

Advies 8b: *Deze duidelijkheid is ook gewenst voor de inwoners en organisaties die betrokken zijn bij de inburgering.*

Tot Slot

Wij vertrouwen u met het bovenstaande van advies te hebben voorzien en zijn gaarne bereid tot nader overleg.

Hoogachtend,

Aad van Holsteijn,

Voorzitter PAR

www.par-waddinxveen.nl